

# Kwartaalinzicht

› Editie 4 | Q4 2017

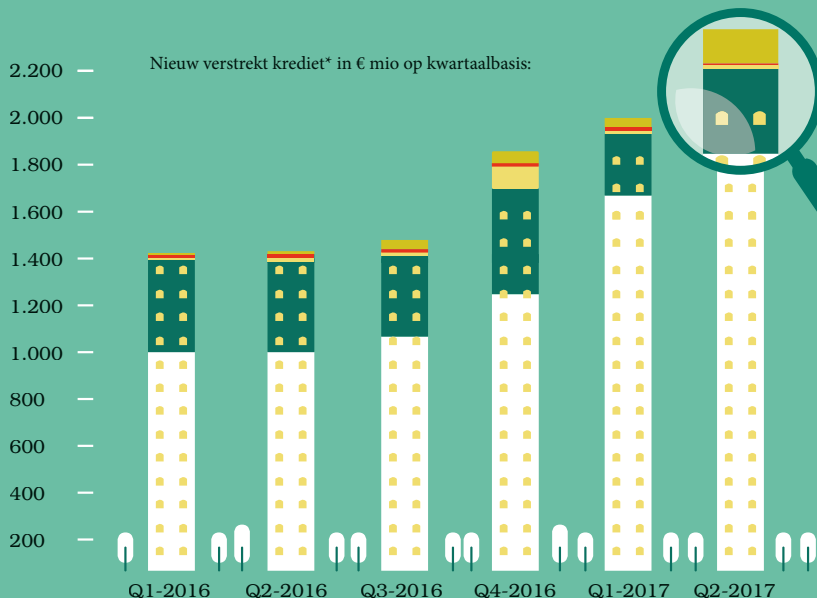


Vereniging van  
Financieringsondernemingen in  
Nederland

› **kredietinzicht**

## BKR Cijfers Centraal Krediet Informatie Systeem (CKI)

Nieuw verstrekt krediet\* in € mio op kwartaalbasis:



### Nieuw verstrekt consumptief krediet Q2 2017:

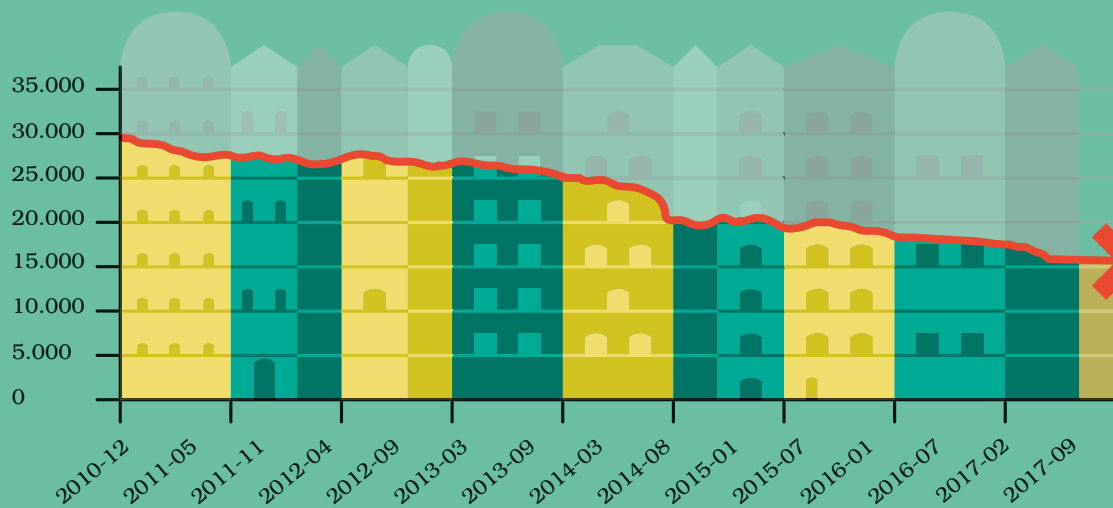
Aflopend krediet	€ 1.840 miljoen
Doorlopend krediet	€ 249 miljoen
Verzendhuis krediet	€ 10 miljoen
Saneringskrediet	€ 4 miljoen
Operationele autolease	€ 91 miljoen
<b>Totaal</b>	<b>€ 2.194 miljoen</b>

- Operationele autolease
- Doorlopend krediet
- Sanerings krediet
- Aflopend krediet
- Verzendhuis krediet

Noot: Aanpassingen in het Algemeen Reglement kunnen van invloed zijn op de analyse en de vergelijkbaarheid tussen kwartalen. Zo zijn op 1 december 2016 de registratiegrenzen van overeenkomsten in het CKI, zowel in looptijd als Euro, gewijzigd. Dit heeft een eenmalig effect in het vierde kwartaal 2016.

## DNB Cijfers

Uitstaand saldo consumptief krediet bij huishoudens in € miljoenen



### Uitstaand saldo consumptief krediet huishoudens:

- Ultimo juli 2017: € 16.620 miljoen
- Ultimo augustus 2017: € 16.583 miljoen
- Ultimo september 2017: € 16.515 miljoen

Bron: DNB tabel 5.2.1: Leningen van MFI's aan de private sector, naar sectoren, oorspronkelijke looptijd en instrument (niet gecorrigeerd voor securitisaties).

## CBS Schuld Nederlandse huishoudens



760 mld.

2e kwartaal 2017



757 mld.

1e kwartaal 2017

De toename van de schuld van Nederlandse huishoudens (incl. instellingen zonder winstoogmerk) in het tweede kwartaal valt volgens het CBS vooral te verklaren door de toename van hypotheekschulden. De niet hypothecaire schulden namen iets af. Het saldo aan studieschulden nam iets toe, maar overige niet-hypothecaire schulden, waaronder consumptief krediet, namen af.

## Europese Commissie

### Najaarsprognose

	2017	2018	2019
<b>Economische groei</b>			
Eurozone	2,2%	2,1%	1,9%
EU	2,3%	2,1%	1,9%
Nederland	3,2%	2,7%	2,5%
<b>Werkloosheid</b>			
Eurozone	9,1%	8,5%	7,9%
EU	7,8%	7,3%	7,0%
Nederland	4,8%	4,0%	3,5%
<b>Inflatie</b>			
Eurozone	1,5%	1,4%	1,6%
EU	1,7%	1,7%	1,8%
Nederland	1,3%	1,5%	2,2%

## CPB Actualisatie Middellangetermijnverkenning 2018-2021

(verwerking Regeerakkoord):

2018: 0,8%  
2019: 1,0%  
2020: 1,4%  
2021: 1,8%



Lange rente in Nederland  
(niveau in %)

2018: +3,1%  
2019: +1,9%  
2020: +1,5%  
2021: +1,5%



Economische groei

2018: +2,6%  
2019: +1,7%  
2020: +1,9%  
2021: +1,8%



Consumptie  
huishoudens

2018: +1,6%  
2019: +2,8%  
2020: +2,1%  
2021: +2,1%



Inflatie (Hicp)

2018: 3,9%  
2019: 3,7%  
2020: 3,8%  
2021: 4,1%



Werkloosheid  
(in % beroepsbevolking)

### CBS Consumptie en Consumentenvertrouwen

#### Toelichting:

Volgens het CBS hebben consumenten in augustus 2,3% meer uitgegeven dan in dezelfde maand een jaar eerder. Daarmee ligt de groei al voor de 5e maand op rij boven de 2%. Vooral aan duurzame goederen (+5,7%) werd in augustus volgens het CBS meer uitgegeven dan een jaar eerder. De CBS consumptieradar laat zien dat de omstandigheden voor consumptie in oktober bij benadering net zo goed zijn als in augustus. De omstandigheden worden o.a. bepaald door de

verwachtingen van consumenten, arbeidsmarktontwikkelingen en vermogensontwikkelingen.

Daarnaast is het consumentenvertrouwen in oktober gelijk gebleven t.o.v. september, aldus het CBS. Het saldo % positieve en % negatieve antwoorden komt in oktober uit op 23, dat is ruim boven het langjarig gemiddelde. De deelindicatoren economisch klimaat en koopbereidheid blijven beide onveranderd t.o.v. september.



Consumentenvertrouwen  
oktober 2017 op 23.



+ 2,3%

Consumentenuitgaven  
augustus 2017 +2,3 %  
t.o.v. augustus 2016.



+ 5,7%

Uitgaven duurzame goederen  
augustus 2017 +5,7 %  
t.o.v. augustus 2016.



+1,3%

Consumentenprijzen  
oktober: +1,3% (cpi)  
+1,3% (hicp)



4,7%

Werkloosheid  
september: 4,7%



+ 3,0%

Economische  
groei 3<sup>e</sup> kwartaal:  
3,0%

### CBS Overige economische indicatoren

De consumentenprijzen zijn in oktober gestegen met 1,3% ten opzichte van dezelfde maand een jaar eerder, aldus het CBS. In september bedroeg de stijging nog 1,5%. Het CBS berekent ook de Europees geharmoniseerde prijsindex (HICP). Op basis van de HICP kwam de inflatie in Nederland in oktober ook uit op 1,3% (1,4% in september). Daarmee ligt de inflatie in Nederland iets lager dan de inflatie in de eurozone, die in oktober 1,4 % bedroeg.

Volgens het CBS is de werkloosheid in september gedaald tot 4,7% van de beroepsbevolking. In september waren er 442.000 werklozen. In september 2016 bedroeg de werkloosheid nog 5,7%. Ten opzichte van augustus is het werkloosheidspercentage met 4,7% gelijk gebleven.

Volgens eerste berekeningen van het CBS is het bbp in het derde kwartaal met 0,4% gegroeid t.o.v. het tweede kwartaal van dit jaar. Ten opzichte van het derde kwartaal van 2016 bedroeg de groei 3,0%. Volgens de statistici groeide de categorie investeringen in vaste activa t.o.v. het derde kwartaal van vorig jaar met 6,2%, de export met 6%, de consumptie van huishoudens met 2,5% en de consumptie van de overheid met 1%.

### Eurostat

#### Euroindicatoren:

De jaarlijkse inflatie is volgens Eurostat (het statistiekbureau van de Europese Unie) in oktober uitgekomen op 1,4% in de eurozone en op 1,7% in de EU. De werkloosheid werd door de statistici in september becijferd op 8,9% in de eurozone (het laagste niveau sinds januari 2009), op 7,5% in de EU en op 4,7% in Nederland. De economie groeide in het derde kwartaal zowel in de eurozone als in de EU met 0,6% t.o.v. het tweede kwartaal en met 2,5% t.o.v. het derde kwartaal van 2016, in Nederland was dat met respectievelijk 0,4% en 3,3%, aldus het statistiekbureau.



1,4%

Inflatie oktober



8,9%

Werkloosheid  
september



+ 0,6%

Economische groei  
t.o.v.  
2<sup>e</sup> kwartaal 2017



+ 2,5%

Economische groei  
t.o.v.  
3<sup>e</sup> kwartaal 2016





**161**

De Consumentenfinanciering is vrijwel gelijk aan die van vorig kwartaal (was 162)



**113**

Ten opzichte van vorig kwartaal stijgt de Index Aankoopbereidheid. (was 103)



**142**

Ten opzichte van vorig kwartaal daalt de Index Financieringsbereidheid. (was 158)

**72%**

Grote aankoop gedaan in de afgelopen 12 maanden. Vaakst gedaan:



**40%**

Grotere vakantiereis



**36%**

Consumentenelektronica

**63%**

Verwacht grote aankoop te doen in de komende 12 maanden. Vaakst verwacht:



**41%**

Grotere vakantiereis



**33%**

Renovatie/verbouwing



**18%**



**17%**

Men verwacht het vaakst een krediet te gaan afsluiten voor een auto, motor, boot en/of caravan en voor een renovatie en/of verbouwing.

**44% ➤ 48%**

De consument is positiever over de algemene economische situatie in de komende 12 maanden. Waar vorig kwartaal nog 44% een positieve situatie verwachtte in de komende 12 maanden, is dat in het 3e kwartaal van 2017 gestegen naar 48%.

Aantal financieringen



Gemiddelde financieringsbedrag

Met uitzondering van de grote vakantiereis verwacht men in elke categorie meer te financieren in de komende 12 maanden. Het gemiddelde financieringsbedrag dat de consument per categorie verwacht uit te geven, is voor de meeste categorieën lager dan het bedrag van de aankopen die zij in de afgelopen 12 maanden deden.

Geplande uitgaven:



**94%**

Grotere vakantiereis



**91%**

Renovatie/verbouwing



**86%**

Meubels en/of keuken

## Derde kwartaal 2017

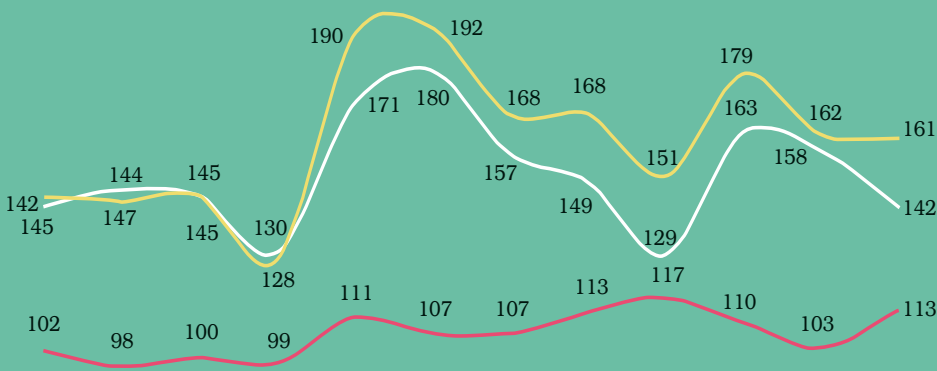
De consumentenfinancieringsindex is vrijwel gelijk gebleven, de aankoopbereidheid is gestegen tot 113 en de financieringsbereidheid is gedaald tot 142.

72% van de Nederlanders deed een grote aankoop in Q3. De grotere vakantiereis (40%) en consumentenelektronica (36%) zijn grote uitgaven die het vaakst worden gedaan. 63% van de Nederlanders verwacht de komende 12 maanden een grote uitgave te doen. De meest verwachte grote aankoop/uitgave is de grotere vakantiereis. Men verwacht het vaakst een krediet te zullen afsluiten voor een auto, motor, boot en/of caravan.

Consumenten verwachten meer aankopen te financieren dan in de afgelopen 12 maanden. De barometer is opgebouwd uit twee indices: Aankoopbereidheid en Financieringsbereidheid.



## Trendmatige ontwikkeling



Financieringsbarometers 2<sup>e</sup> kwartaal 2017

- Index Consumentenfinanciering
- Index Aankoopbereidheid
- Index Financieringsbereidheid

## Ministerie van Financiën

### Payment Service Directive 2 (PSD2) later geïmplementeerd.

De herziene Europese richtlijn voor betaaldiensten (PSD2) zal niet op 13 januari 2018 worden geïmplementeerd, maar naar verwachting in het voorjaar van 2018. Als redenen voor de vertraging noemt het Ministerie *'de zorgvuldige (nationale) weging van belangen, de afstemming met toezichthouders en de aandacht voor privacyaspecten van PSD2'*. Het gevolg hiervan is dat nieuwe betaaldiensten tot die tijd ongeregeerd blijven en dat banken nog niet wettelijk verplicht zijn om betaalinstanties toegang te verlenen tot betaal- en rekeninginformatie. Doel van de richtlijn is volgens het Ministerie: *'om het Europese betalingsverkeer te verbeteren en ruimte te bieden aan nieuwe (innovatieve) bedrijven die kunnen bijdragen aan een effectievere en transparantere wijze van het doen van betalingen'*.



## Ministerie van Financiën

### Wetsvoorstel transparant toezicht financiële markten

Op 4 september is het wetsvoorstel transparant toezicht financiële markten door de Minister van Financiën naar de Tweede Kamer gestuurd. De wet breidt o.a. de mogelijkheden van de toezichthouders AFM en DNB uit om een openbare waarschuwing uit te vaardigen. In reactie op de consultatie in 2016 heeft de VFN aangegeven zich te kunnen vinden in het algemene uitgangspunt (transparanter toezicht) van het wetsvoorstel. Volgens de VFN dreigen financiële instellingen met het wetsvoorstel voor openbare waarschuwingen echter afhankelijk te worden van een belangenafweging van de AFM.

In de memorie van toelichting van het wetsvoorstel zet de Minister uiteen hoe hij aan deze kritiek tegemoet is gekomen:

*'Een aantal partijen heeft geuit dat zij liever zouden zien dat de bevoegdheden om waarschuwingen en verklaringen uit te vaardigen in de wet verder geconcretiseerd zouden worden. Suggesties waren bijvoorbeeld [...], om objectieve criteria vast te stellen op grond waarvan de toezichthouders beslissen om al dan niet te publiceren (DUFAS, Vfn). Deze reacties hebben ertoe geleid dat in wettekst en toelichting is verduidelijkt in welke gevallen de AFM en DNB de bevoegdheden kunnen inzetten. De huidige formulering beoogt tegemoet te komen aan de wens om nadere normering van de mogelijkheden om informatie over het toezicht openbaar te maken, zonder dat dit de flexibiliteit van de inzet van de bevoegdheden tot openbaarmaking teveel inperkt.'*

## Ministerie van BZ

### In 2018 telt 2e inkomen voor 70% mee voor hypotheek

Tweeverdieners zullen volgend jaar meer kunnen lenen voor hun hypotheek. Bij het bepalen van de hoogte van de hypothecaire lening telt het inkomen volgens de Minister van Binnenlandse Zaken dan namelijk voor 70% mee, terwijl dit nu nog 60% is. Uiteindelijk zal het tweede inkomen volledig worden meegeteld, stapsgewijs zal het percentage omhoog worden gebracht tot 100%.

## Ministeries van Financiën en Veiligheid en Justitie

### Wetsvoorstel ter implementatie van de 4e Europese anti-witwasrichtlijn

Op 13 oktober is het wetsvoorstel ter implementatie van de 4e Europese anti-witwasrichtlijn, door de Ministeries van Financiën en Veiligheid en Justitie bij de Tweede Kamer is ingediend. Op basis van de nieuwe wet blijven financiële instellingen verplicht om cliëntenonderzoek te verrichten en ongebruikelijke transacties te melden bij de FIU. Nieuw is dat cliëntenonderzoek meer moet worden afgestemd op de risico's van de cliënt. Vorig jaar reageerde de VFN op de consultatie die betrekking had op deze wet. In haar reactie onderschreef de VFN het belang van het tegengaan van witwassen en financiering van terrorisme en de belangrijke rol die daarbij is weggelegd voor financiële dienstverleners. De VFN gaf toen tevens aan de noodzaak om middels een risicobeoordeling vast te stellen of sprake is van een laag risico (op basis waarvan het vereenvoudigd regime mag worden toegepast) niet te onderkennen en wees op de verhoging van de administratieve lasten en nalevingskosten die dit met zich meebrengt. Ten aanzien van dit punt van kritiek benadrukken de Ministers in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel de effectiviteit van de risicogebaseerde aanpak en wijzen zij op het behoud van een internationaal gelijk speelveld. Zij concluderen: *'De vierde anti-witwasrichtlijn laat dan ook geen ruimte om hier nationaal van af te wijken. Dat de risicogebaseerde aanpak tot administratieve lasten en nalevingskosten leidt, met name ten aanzien van de analyse van de risico's van een instelling of een specifieke cliënt, wordt erkend. [...] Tegelijkertijd biedt de risicogebaseerde aanpak ook de ruimte om in geval van lager risico met minder vergaande maatregelen te kunnen volstaan. Daarmee levert deze aanpak voor instellingen ook besparingen en efficiëntie op. Omwille hiervan en in aansluiting op de vierde anti-witwasrichtlijn, zijn er geen wijzigingen aangebracht in de risicogebaseerde aanpak van het wetsvoorstel'*.



Vereniging van  
Financieringsondernemingen in  
Nederland

# › krediet *inzicht*